

ข้อจำกัดทางกฎหมายในการระดมทุนของ "รัฐวิสาหกิจ"
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย



นางสาว รสวันต์ ทับสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-617-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I14c5c911

LEGAL LIMITATION ON CAPITAL MOBILIZATION OF PUBLIC ENTERPRISE
IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

MISS ROSSAWAN TUBSUPHAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-617-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ชื่อจำกัดทางกฎหมายในการระดมทุนของรัฐวิสาหกิจในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
โดย นางสาวสวันต์ ทับสุพรรณ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฐิติพันธ์ เชื้อบุญชัย



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ธีรธาดา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฐิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิตินันท์ ไทธอารี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ จุลสิงห์ วสันตสิงห์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุกฤษดิ์ จิตรวาณิช)



พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รศวันดี ทับสุพรรณ : ข้อจำกัดทางกฎหมายในการระดมทุนของรัฐวิสาหกิจในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย (LEGAL LIMITATION ON CAPITAL MOBILIZATION OF PUBLIC ENTERPRISE
IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธ์ เชื้อบุญชัย,
144 หน้า. ISBN 974-584-617-1

โดยบทบัญญัติกฎหมายที่ยังคับใช้ในปัจจุบัน รัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้จัดตั้งเป็นองค์กรซึ่งแบ่งทุนออกเป็นหุ้นหรือเป็นหน่วย จะถูกจำกัดความสามารถในการระดมทุนจากประชาชนด้วยการจดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า โดยมาตรการทางกฎหมายรัฐวิสาหกิจมีแนวทางที่จะระดมทุนจากประชาชนด้วยการจดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการพัฒนากิจการของรัฐวิสาหกิจได้อย่างไรหรือไม่ สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจำกัดประเภทของรัฐวิสาหกิจเฉพาะแต่ที่ประกอบกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพราะเป็นกิจการที่ใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการหากำไรเป็นสำคัญ และมีระยะเวลาของการได้รับผลตอบแทนนานกว่ากิจการของเอกชน รัฐวิสาหกิจจึงมีความจำเป็นต้องระดมทุนจากประชาชนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อเป็นทางหนึ่งที่เพิ่มแหล่งเงินทุนของรัฐวิสาหกิจจากการศึกษาพบว่า โดยบทบัญญัติกฎหมายจัดตั้งของรัฐวิสาหกิจและลักษณะกิจการของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดรูปองค์กรเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน และไม่มีโครงสร้างทุนเป็นหุ้น ทำให้การระดมทุนของรัฐวิสาหกิจถูกจำกัดอยู่ เฉพาะการระดมทุนโดยตราสารหนี้ และกฎหมายเกี่ยวกับการระดมทุนจากประชาชนในตลาดหลักทรัพย์มีความไม่ชัดเจนพอสำหรับบริการที่รัฐวิสาหกิจจะระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ การกำหนดกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหารัฐวิสาหกิจถูกจำกัดความสามารถในการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์โดยผลแห่งกฎหมายจัดตั้งและลักษณะกิจการและการแก้ไขกฎหมาย เกี่ยวกับการระดมทุนจากประชาชนในตลาดหลักทรัพย์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับรองรับบริการที่รัฐวิสาหกิจจะระดมทุนจากประชาชนในตลาดหลักทรัพย์

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต ธีรวิมล อธิ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ธีรวิมล อธิ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C270496 : MAJOR LAW

KEY WORD:

: CAPITAL MOBILIZATION / PUBLIC ENTERPRISE / STOCK EXCHANGE

ROSSAWAN TUBSUPHAN : LEGAL LIMITATION ON CAPITAL MOBILIZATION OF PUBLIC ENTERPRISE IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. TITHIPHAN CHUERBOONCHAI, 144 pp. ISBN 974-584-617-1

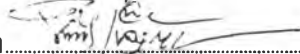
Under the provisions of the present law , any public enterprise not being established as an organization which its capital is divided into shares or units such organization will be restricted in raising fund from the public by way of listing its securities in the Stock Exchange of Thailand. This research aims to study whether a public enterprise may, by virtue of law, raise fund from the public by listing its securities in the Stock Exchange of Thailand in order to ameliorate its business. The scope of this research limit to the public enterprise engaging in the business concerning public utilities since this type of business requires a considerable fund whilst its main object is not to make profit and the period of receiving remuneration is longer than that of private sector. Therefore, the public enterprise needs to raise fund from the public in the Stock Exchange of Thailand as a way of finding its additional fund. From this study, under the provisions of the law regarding the establishment of public enterprises and the nature of its business, the public enterprise's fund raising is limited to only by means of debt instrument because the public enterprise is required to be in the form of a juristic person under the public law and the capital structure is not formed in the form of share. As a consequence, the laws governing the fund raising from the public in the Stock Exchange of Thailand is believed not to be clearly enacted for a public enterprise to raise its fund in the Stock Exchange of Thailand. In order to serve the public enterprise in raising fund, it is necessary to stipulate the law in order to resolve the problems on the public enterprise limitation to raise fund in the Stock Exchange by result of the law regarding to the establishment and the nature of business, and to amend the law regarding to the fund raising from the public in the Stock Exchange of Thailand.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2536.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์
รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โขวิไลกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดิพนธ์ เชื้อบุญชัย
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้คำแนะนำสั่งสอนแก่ผู้เขียนจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้สำเร็จ
ลุล่วงไป แม้ว่าระยะเวลาที่ผู้เขียนจะต้องทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เสร็จมีอยู่ไม่มากนักแต่
ผู้เขียนก็ได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ทั้งสองให้ความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ผู้เขียนต้องกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์ อาจารย์
ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์พนธ์ ไทยอารี
อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์จุลสิงห์ วสันตสิงห์ อธิการ
สำนักงานอธิการสูงสุด อาจารย์สุทธิชัย จิตรวณิช ผู้ช่วยผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้ให้ข้อมูลตลอดจนคำแนะนำที่มีประโยชน์แก่ผู้เขียน
ผู้เขียนขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และ น้อง ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจแก่
ผู้เขียนตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้เลี้ยงดูอบรมสั่งสอน
ตลอดมา หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดใด ๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ



| | หน้า |
|--|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย..... | ง |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... | จ |
| กิตติกรรมประกาศ..... | ฉ |
| บทที่ | |
| 1. บทนำ | |
| สภาพแห่งปัญหา..... | 1 |
| วัตถุประสงค์ขอบเขตการศึกษา..... | 4 |
| สมมติฐาน ทฤษฎี และแนวความคิด..... | 4 |
| วิธีดำเนินการวิจัย..... | 5 |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... | 5 |
| 2. แนวความคิดเกี่ยวกับการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ | |
| แนวความคิดพื้นฐานในการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์..... | 6 |
| รูปแบบขององค์กรที่จะเข้าระดมทุน..... | 15 |
| เครื่องมือระดมทุน และรูปแบบของการระดมทุน..... | 18 |
| องค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมการระดมทุน..... | 28 |
| 3. แนวความคิดเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ | |
| การให้นิยาม รัฐวิสาหกิจ..... | 31 |
| แนวความคิดพื้นฐานในการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ..... | 39 |
| รูปแบบการจัดองค์กรของรัฐวิสาหกิจ..... | 41 |
| โครงสร้างทุนของรัฐวิสาหกิจ..... | 47 |
| โครงสร้างการบริหารกิจการ..... | 49 |

| | | |
|----|---|-----|
| 4. | การจัดการเงินทุนของรัฐวิสาหกิจ | |
| | แหล่งเงินทุน..... | 57 |
| | ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเงินทุน..... | 64 |
| | แนวความคิดในการแก้ปัญหา การจัดการเงินทุนของ | |
| | รัฐวิสาหกิจ..... | 68 |
| 5. | ปัญหาการจัดการเงินของรัฐวิสาหกิจ โดยการระดมทุนใน | |
| | ตลาดหลักทรัพย์ | |
| | บทบัญญัติในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระดมทุนใน | |
| | ตลาดหลักทรัพย์ ที่กล่าวถึง "รัฐวิสาหกิจ"..... | 88 |
| | รูปแบบการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์และความ | |
| | สามารถของรัฐวิสาหกิจในการใช้..... | 96 |
| | รูปแบบองค์กรที่ระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ และรูปแบบ | |
| | องค์กรที่เหมาะสมสำหรับรัฐวิสาหกิจ..... | 98 |
| | รูปแบบการระดมทุนที่รัฐวิสาหกิจสามารถระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ | |
| | และข้อดีข้อเสียของแต่ละรูปแบบ..... | 121 |
| | การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รัฐวิสาหกิจ | |
| | สามารถระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้..... | 127 |
| 6. | บทสรุปและข้อเสนอแนะ..... | 131 |
| | บรรณานุกรม..... | 137 |
| | ประวัติผู้เขียน..... | 144 |